

رابطه هویت ورزشی و نقش جنسیتی در بازیکنان حرفه‌ای فوتسال استان هرمزگان

لیلا قربانی قهفرخی^{۱*}، معصومه حسینی^۲

۱. استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

۲. استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور تهران، ایران.

تاریخ دریافت: (۹۷/۰۲/۰۳) تاریخ پذیرش: (۹۷/۰۵/۱۴)

Relationship between Sport Identity and Gender Role in Professional Football Players of Hormozgan Province

L.Ghorbani Ghahfarokhy^{1*}, M. Hoseini²

1. Assistant Professor of Sport Management, Payame Noor University, Tehran, Iran.

2. Assistant Professor of Sport Management, Payame Noor University, Tehran, Iran.

Received: (24/May/2018)

Accepted: (05/Augu/2018)

چکیده

Abstract

This study aimed to investigate the relationship between athletic identity and gender roles in professional futsal players. The method used in this study is descriptive and correlational. The sample of the study was comprised of 87 futsal players from Hormozgan province, playing continuously in League Division One and Two. Given the limited number of population, random sampling was not possible. The questionnaires of Sport Identity by Kyslak (2004), and Gender Role by bass (1947) were used as main research tools. Kendall correlation coefficient and regression analysis were computed at $P \leq 0/05$. Findings showed that there is significant relationship between athletic identity and gender roles. However, there is not significant relationship between personal identity and negative emotionality of professional futsal players. Finally, based on the results of regression, social identity and personal identity positively predict the variations in gender roles ($P < 0/05$). But the negative emotionality and monopoly do not predict changes in gender roles and no change in the variance ($P > 0/05$). In regard to the research findings athletic identity and gender role are of significant importance and can correlate with each other.

Keywords

Athletic Identity, Gender Role, Professional futsal Players.

هدف تحقیق حاضر بررسی رابطه بین هویت ورزشی و نقش جنسیتی در بازیکنان حرفه‌ای فوتسال استان هرمزگان بوده است. پژوهش حاضر توصیفی، از نوع تحقیقات همبستگی است. جامعه آماری پژوهش را کلیه بازیکنان حرفه‌ای فوتسال حاضر در لیگ دسته برتر، دسته یک و حضور مداوم به مدت یکسال در تمرینات تیم استان هرمزگان تشکیل می‌دهند. جامعه آماری برابر با ۸۷ نفر می‌باشد، با توجه به محدود بودن تعداد جامعه آماری نمونه‌گیری به صورت کل شمار انتخاب گردید. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسش‌نامه هویت ورزشی کیسلاک، ۲۰۰۴ و پرسش‌نامه نقش جنسیتی بم، ۱۹۷۴ بود. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی کندال، رگرسیون همزمان در سطح معناداری $P \leq 0/05$ تحلیل شد. یافته‌ها نشان داد که از بین ابعاد هویت جنسیتی مؤلفه هویت اجتماعی و انحصارگرایی با نقش جنسیتی رابطه معناداری وجود دارد اما بین ابعاد هویت شخصی و هیجان‌پذیری منفی با نقش جنسیتی رابطه معناداری وجود ندارد. همچنین بر اساس نتایج رگرسیون همزمان، هویت اجتماعی و هویت شخصی به صورت مثبت تغییر در واریانس نقش جنسیتی را پیش‌بینی می‌کند ($p < 0/05$). اما انحصارگرایی و هیجان‌پذیری منفی تغییر در نقش جنسیتی را پیش‌بینی نمی‌کند و تغییری در واریانس تبیین شده آن ندارد ($P > 0/05$). براساس نتایج پژوهش هویت ورزشی و نقش جنسیتی در میان ورزشکاران دارای اهمیت است و می‌توانند با یکدیگر در ارتباط باشند.

کلید واژه‌ها

هویت ورزشی، نقش جنسیتی، بازیکنان حرفه‌ای فوتسال استان هرمزگان.

مقدمه

گروه‌های درون جامعه (خانواده، دوستان، مربیان و معلمان) و زمینه‌ها (تحصیل، ورزش و مذهب)، با میزان تأثیر جامعه بر فرد مرتبط اند. مؤلفه‌های درونی از هویت خود، تأثیرپذیری منفی و تأثیرپذیری مثبت تشکیل شده و به درجه تأثیرپذیری ادراکات فردی، مانند ارزیابی و تفسیر نقش ورزشکاری اطلاق می‌شوند (گلبهار، ۱۳۸۸).

بر اساس نظر یوه و اندرسن^۲ (۲۰۰۸)، ادراک ورزشکار از نقش ورزشی خود بیشتر از آنکه تحت تأثیر مؤلفه‌های بیرونی هویت ورزشی باشد، متأثر از خرده مقیاس هویت خود است (یوه و آندرسون، ۲۰۰۸). علاوه بر موارد فوق، کاری و وینر^۳ (۱۹۸۷)، با طرح فرضیهٔ مربوط به احتمال ایجاد وضعیت هویتی ویژه، چالش علمی دیگری را مطرح کردند که ضرورت بررسی هم زمان سلسله مراتب هویت نقش و هویت ورزشی را یادآور می‌شود. بر مبنای این وضعیت هویتی ویژه، در صورتی که ورزشکار هویت نقش ورزشی خود را در رتبهٔ اول سلسله مراتب قرار دهد و هم زمان از هویت ورزشی قوی و منحصر به فردی نیز برخوردار باشد، احتمال تأثیرگذاری هویت نقش ورزشی بر رفتار، عملکرد، اهداف و سایر هویت‌های نقش زندگی فرد حداکثر خواهد بود (کوری و ویز، ۱۹۸۷).

بر اساس نظر کیسلاک^۴ (۲۰۰۴)، مربیان تیم‌های ورزشی همواره نسبت به اثرگذاری سایر هویت‌های نقش مانند خانوادگی، عاطفی، دوستی، مذهبی و تحصیلی بر عملکرد ورزشکارانشان به ویژه در شرایط حساس مسابقه نگران اند. این در حالی است که قرار داشتن ورزشکار در وضعیت هویتی ویژه، نگرانی آنان را به نحو چشمگیری کاهش می‌دهد (کیسلاک، ۲۰۰۴).

از آنجا که رتبه‌بندی هویت‌ها در ساختار سلسله مراتب هویت نقش در بلندمدت ایجاد می‌شود و تا حدودی پایدار است، طرح راهکارهایی به منظور رساندن ورزشکار به وضعیت هویتی ویژه مقدور نیست. با این حال، کسب آگاهی از رتبهٔ هویت نقش ورزشکاری فرد و عوامل مرتبط با آن اطلاعات کاربردی و مفیدی را در اختیار مربیان قرار می‌دهد (استریکر و بورک، ۲۰۰۰).

مثال تجربی این وضعیت زمانی است که ورزشکار نخبه، هویت نقشی دیگر مانند هویت خانوادگی را بالاتر از هویت نقش ورزشکاری‌اش قرار دهد و تعهد زمانی خود را بین وظایف مختلف تقسیم کند (کوری و پارر، ۱۹۸۸). به عبارت دیگر، این احتمال وجود دارد که ورزشکار هویت نقش ورزشی خود را در مقایسه با سایر هویت‌ها (سلسله مراتب) از نظر اهمیت در رتبه‌های دوم، سوم و بعضاً چهارم قرار دهد (یوه و آندرسون، ۲۰۰۸).

با توجه به نیاز روزافزون جامعه به افزایش ورزش و لزوم جهانی شدن این امر و با توجه به نیاز کشور به افزایش سطوح حرفه‌ای ورزش برای افزایش سلامت جامعه و کسب افتخارات بیشتر و تبدیل ورزش به صنعتی پولساز، به تربیت ورزشکاران با هویت ورزشی بالاتر در سطوح حرفه‌ای و نخبه نیاز است.

مشارکت در فعالیت‌های ورزشی، منجر به تقویت فرآیند اجتماعی شدن ورزشی می‌گردد. هویت ورزشی^۱ برای شخصی که هویت خود را با نقش ورزشی شناسایی می‌کند همچون درجه‌ای از قدرت و انحصارگرایی تعریف شده است (پرور و همکاران، ۱۹۹۳).

بروئر و همکاران هویت ورزشی را به عنوان درجه ای که یک فرد با نقش ورزشی می‌شناسد و برای تصدیق این نقش به دیگران متوسل می‌شود، تعریف می‌نمایند. به زعم وی یک ورزشکار اعتقاد دارد که برای یک ورزشکار حرفه‌ای شدن، نیاز است سایر حیطه‌های زندگی‌اش را وقف آن کند (خانواده دوستی، علم، یا عاطفه و احساس). این تأکید بیش از اندازه بر روی درگیری در ورزش بر روش شرکت ورزشکاران در سایر فعالیت‌های اجتماعی می‌تواند اثرگذار باشد. به علاوه، این نوع ورزشکار به دلیل اینکه هویتش را به پیشرفت یک هویت ورزشی منحصر و قوی محدود می‌کند، آسیب پذیر و حساس است (پرور و همکاران، ۱۹۹۹).

افراد با هویت ورزشی بالا، ارزش «خود» را بر مبنای عملکرد ورزشی قرار داده و تمایل به تقویت عزت نفس از طریق هویت ورزشی خود دارند (شجاع و همکاران، ۱۳۸۹). محدودیت‌ها و مزایای داشتن یک هویت ورزشی قوی به خوبی شناسایی شده است و مشکلات مربوط به هویت ورزشی قوی زمانی رخ می‌دهد که تعهد بیش از اندازه فرد به نقش ورزشی، پرداخت هزینه از سوی سایر جنبه‌های زندگی فرد را منجر شود (استیفان و پرور، ۲۰۰۷). هویت ورزشی قوی می‌تواند انگیزش و نظم مورد نیاز جهت حضور مداوم ورزشکار در تمرینات و همچنین موفقیت در سطوح بالای ورزشی را منجر شود. این امر می‌تواند مبین این موضوع باشد که هویت ورزشی قوی، دارای تأثیر مثبتی بر عملکرد ورزشی، سلامتی، آمادگی و عزت نفس ورزشکار است (کالرو، ۱۹۸۵).

مدل پیشرفته هویت ورزشی (کیسلاک، ۲۰۰۴) شامل مؤلفه‌های بیرونی و درونی است. مؤلفه‌های بیرونی هویت ورزشی شامل انحصارگرایی و هویت اجتماعی است که به واسطه

4. Cieslak,

1. Athletic Identity
2. Yue, H.L. & Andersen¹
3. Curry & Weaner

در آینده، حرفه‌ای مرتبط با ورزش را انتخاب کنند. (کابریتا و همکاران، ۲۰۱۴).

میلز و کریستین^{۱۰} (۲۰۰۹)، در بررسی رابطه بین هویت ورزشی و جنسیت به این نتیجه دست یافتند که بین جنسیت و هویت ورزشی تفاوت معنی‌دار وجود دارد، به طوری که میانگین نمرات بالاتری در هویت ورزشی مردان نسبت به زنان مشاهده شد (مایلس و کریستینسن، ۲۰۰۶).

بورنسا و همکاران^{۱۱} (۲۰۱۳)، بین هویت ورزشی، هویت اجتماعی، عواطف منفی و رضایت‌مندی ورزشکاران ارتباط معناداری گزارش کردند (بورنسا و همکاران، ۲۰۱۳).

فوتسال در استان هرمزگان از سال ۱۳۷۹ رواج پیدا کرد و توانست به سرعت به اوج برسد و طی مدت زمان کوتاهی جای خود را در میان ورزش‌های توبی به‌خصوص در بخش بانوان باز کند. فوتسال بانوان استان در سال ۱۳۸۱ موفقیت‌های چشمگیری داشت به طوری که قهرمانی مسابقات کشوری و نایب قهرمانی لیگ برتر کشور را در این سال به دست آورد. در این سال‌ها عملکرد فوتسال بانوان موفق‌تر از فوتسال آقایان بوده و همواره از جایگاه خوبی در لیگ برتر برخوردار بوده است. اما فوتسال آقایان در لیگ دسته یک حضور دارند و یک تیم به تازگی به لیگ برتر صعود کرده است. ورزشکاران تیم‌های انفرادی رقابت طلب‌تر از رشته‌های تیمی هستند، در ورزش‌های تیمی مانند فوتسال تمایل به پیروزی تیم بیشتر و هویت فردی وجود ندارد، زیرا ورزشکاران برای یک هویت جمعی و تیمی تلاش می‌کنند و خود را پایبند به این تیم می‌دانند (فولادیان و همکاران، ۱۳۸۸). لذا با توجه به مطالب ذکر شده خلاء تحقیقی بررسی ارتباط این دو متغیر دیده می‌شود پژوهش حاضر درصدد بررسی میزان هویت ورزشی بازیکنان فوتسال حرفه‌ای استان هرمزگان و رابطه آن با نقش‌های جنسیتی می‌باشد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی-همبستگی و حال نگر است و در زمره‌ی تحقیقات کاربردی می‌باشد و به لحاظ جمع‌آوری داده از نوع میدانی می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق شامل بازیکنان فوتسال استان هرمزگان (مرد و زن) در سال ۱۳۹۳ است با توجه به معیارهای ورودی (حضور در لیگ برتر، دسته یک و حضور مداوم

ناشناخته بودن ارتباط نقش جنسیتی^۵ و هویت ورزشی ورزشکاران و نقش اساسی آن در تعاملات اجتماع، مسأله مهمی است که باید مورد توجه قرار گیرد. تعاملاتی که می‌تواند عملکرد ورزشی را تحت تأثیر قرار داده و تا دوران بعد از بازنشستگی ورزشکار نیز ادامه یابد. غلامی (۱۳۸۹)، در تحقیقی با عنوان مقایسه هویت ورزشی و نقش جنسیتی دختران ورزشکار شرکت‌کننده در اولین المپیک دانش‌آموزی کشور در رشته‌های فوتسال، بسکتبال، هندبال و والیبال، به این نتیجه رسید که اکثریت ورزشکاران رشته‌های (والیبال، بسکتبال، هندبال و فوتسال) از یک هویت ورزشی قوی برخوردار بوده. بر پایه یافته‌های پژوهش نمره نقش جنسیتی (مردانگی/ زنانگی) بازیکنان رشته‌های مختلف ورزشی، به بالاتر بودن نمرات مردانگی در دختران بسکتبالیست اشاره دارد یا به عبارت دیگر به این نتیجه می‌رسد که دختران والیبالیست از دختران سه رشته دیگر زنانه‌ترند (غلامی، ۱۳۸۹).

خالقی (۱۳۸۹)، در مقایسه نقش جنسیتی در فوتبالیست‌ها و والیبالیست‌ها این نتیجه را گزارش کردند که، نمرات مردانگی در دختران فوتبالیست بیشتر است و در مقایسه هویت ورزشی در بازیکنان تیم‌های ملی فوتسال به این نتیجه رسید که این بازیکنان از هویت ورزشی قوی برخوردار هستند (خالقی، ۱۳۸۹). دانیلز^۶ و همکاران (۲۰۰۵)، بیان کردند که ساختار هویت ورزشی دختران و پسران نوجوان با یکدیگر متفاوت است (دنیلس و همکاران، ۲۰۰۵).

دریک^۷ (۲۰۰۸) به بررسی هویت ورزشی، تعهد ورزشی، حمایت اجتماعی، رضایت‌مندی از زندگی و در نهایت شادکامی ورزشکار پرداخت و اظهار کرد بین همه متغیرهای تحقیق به تفکیک جنسیت، نژاد، سال ورود به دانشگاه و سابقه ورزشی تفاوت وجود دارد (دریک، ۲۰۱۴) بویل و مگنسون^۸ (۲۰۰۷) کردند که ورزشکاران نخبه یا ورزشکارانی که در سطوح حرفه‌ای به رقابت می‌پردازند، در مقایسه با ورزشکاران غیر حرفه‌ای یا افراد غیر ورزشکار، هویت‌های نقش مربوط به جامعه را در اولویت بالاتری قرار داده اند. (بویل و مگنسون، ۲۰۰۷) کابریتا و همکاران^۹ (۲۰۱۴) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که ورزشکاران دارای هویت ورزشی بالاتر، سطوح بالاتری از تصمیم‌گیری شغلی، خودکارآمدی و خوش بینی را در آینده دارند. بنابراین ورزشکاران با هویت ورزشی بالاتر بیشتر تمایل دارند تا

9. Cabrita, Rosado, Leite, Serpa, & Sousa.

10. Mills, Christensen

11. Burnsa, Jasinskib. Dunnc, Fletcherd.

5. Sex role

6. Daniels

7. Derick JW

8. Boyle. & Magnusson

داری ($\alpha \leq 0/05$) استفاده شد.

نتایج و یافته‌های پژوهش یافته‌های توصیفی

بررسی نتایج توصیفی داده‌ها نشان داد که، از ۸۱ فرد مورد بررسی ۵۴ نفر (۶۶/۶ درصد) در گروه سنی ۱۵-۲۵ سال و ۲۷ نفر (۳۳/۶ درصد) بازیکنان حرفه‌ای فوتسال استان هرمزگان گروه سنی بالای ۲۶ سال بودند. همچنین ۱۵ نفر (۱۸/۵ درصد) دارای تحصیلات زیر دیپلم، ۳۵ نفر (۴۳/۵ درصد) دارای تحصیلات دیپلم و فوق دیپلم، ۲۴ نفر (۲۹/۶ درصد) لیسانس و ۷ نفر (۸/۴ درصد) دارای تحصیلاتی بالاتر از لیسانس بودند و ۸ نفر (۹/۸ درصد) دارای سابقه فعالیت کمتر از یک سال، ۱۶ نفر (۱۹/۷ درصد) بین ۲ تا ۵ سال فعالیت، ۴۲ نفر (۵۱/۸ درصد) بین ۶ تا ۱۰ سابقه فعالیت و ۱۵ نفر (۱۸/۷ درصد) بازیکنان حرفه‌ای فوتسال استان هرمزگان دارای سابقه فعالیت بیشتر از ۱۰ سال بودند. ۴۲ نفر (۸۵/۱ درصد) مجرد، ۳۶ نفر (۴۴/۴ درصد) متأهل و ۳ نفر (۳/۸ درصد) بازیکنان حرفه‌ای فوتسال استان هرمزگان مطلقه بودند. در نهایت بررسی توصیفی وضعیت جنسیت نشان داد که ۴۳ نفر (۵۳ درصد) مرد، ۳۸ نفر (۴۶/۹ درصد) بازیکنان حرفه‌ای فوتسال استان هرمزگان زن بودند.

یافته‌های توصیفی مربوط به متغیرهای هویت ورزشی و هویت جنسیتی در جدول ۱ ارائه شده است:
همان‌گونه که در جدول ۱ مشاهده می‌شود از میان ابعاد هویت ورزشی، بعد انحصارگرایی با میانگین ۱۴/۸۸ بیشترین و بعد هیجان‌پذیری منفی با میانگین ۱۰/۱۵ کمترین امتیاز را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین نقش جنسیتی دارای میانگین ۷۸/۱۲ می باشد.

به مدت یک‌سال در تمرینات تیمی تعداد آنها برابر با ۸۷ نفر می‌باشد. با توجه به محدود بودن تعداد جامعه آماری کل جامعه آماری به‌صورت کل شمار انتخاب و تعداد آنها برابر با ۸۷ نفر می‌باشد، اما در جمع‌آوری داده‌ها ۸۱ پرسش‌نامه جمع‌آوری و مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

در این پژوهش از دو پرسش‌نامه استفاده شد. پرسش‌نامه هویت ورزشی کیسلاک (۲۰۰۴)، با ۲۲ آیتم هویت ورزشی را در مقیاس‌های ۱۰ ارزشی (کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم ارزیابی می‌کند. پایایی این پرسش‌نامه توسط جهان‌دیده و همتی (۱۳۹۰)، برابر با ۰/۸۷ گزارش شده است و ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس در این تحقیق ۸۹٪ به‌دست آمد.

برای سنجش نقش جنسیتی از پرسش‌نامه بَم (۱۹۷۴)، استفاده شد. این آزمون شامل ۶۰ صفت یا عبارت توصیفی است. در مقیاسی از ۱ (هرگز یا تقریباً هرگز درست نیست) تا ۷ (همیشه یا تقریباً همیشه درست است) می‌باشد. از ۶۰ صفت موجود ۲۰ صفت به صورت کلیشه‌ای زنانه است و ۲۰ صفت به‌صورت کلیشه‌ای مردانه و ۲۰ صفت خنثی است. یعنی رفتار وابسته به جنسیت نیست، موارد ۱، ۴، ۷ و غیره موارد مردانه هستند و سوالات ۲، ۵، ۸ و غیره زنانه و سوالات ۳، ۶، ۹ و غیره خنثی هستند.

بَم (۱۹۸۱) به‌منظور محاسبه اعتبار فرم کوتاه پرسش‌نامه نقش جنسیتی همبستگی آن را با فرم بلند بررسی کرد و ضریب همبستگی بین این دو را با ۹۹٪ به‌دست آورد. بَم همسانی درونی این مقیاس را با ۹۰٪ به دست آورد. ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس در این تحقیق ۸۹٪ به‌دست آمد.

برای تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و آمار استنباطی، ضریب همبستگی کندال و تحلیل رگرسیون چند متغیره در سطح معنی

جدول ۱. یافته‌های توصیفی مربوط به هویت ورزشی و هویت جنسیتی

متغیر	ابعاد	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشدگی	کمینه	بیشینه
هویت ورزشی	هویت اجتماعی	۱۳/۵۲	۳/۱۰	-۰/۷۷۳	۱/۰۲	۵۴	۱۳
	هویت شخصی	۱۴/۶۲	۳/۱۳	-۰/۹۸۴	۱/۴۹	۴۰	۸
	انحصارگرایی	۱۴/۸۸	۴/۲۵	-۰/۳۰۹	-۲/۲۸۲	۴۳	۹
	هیجان‌پذیری منفی	۱۰/۱۵	۴/۲۹	-۰/۸۵۶	-۰/۷۶۰	۲۵	۵
	کل	۴۵/۵۰	۱۶/۴۷	-۰/۱۹۰	-۰/۹۰۶	۴۱	۱۴۴
نقش جنسیتی		۷۸/۱۲	۲۱/۲۷	-۱/۲۵	-۵/۰۰	۸۵	۱۲۴

جدول ۲. نتایج آزمون یک نمونه ای کالموگروف-اسمیرنوف

نقش جنسیتی	هیجان پذیری منفی	انحصارگرایی	هویت شخصی	هویت اجتماعی	هویت ورزشی	
۰/۰۵۰	۰/۰۵۵	۰/۱۱۵	۰/۰۸۳	۰/۰۹۸	۰/۱۱۴	Z کالموگروف- اسمیرنوف
۰/۰۲	۰/۰۰۱	۰/۰۳	۰/۰۴	۰/۰۰۴	۰/۰۰۰۱	حد معنی داری (دوسویه)

جدول ۳. آزمون همبستگی کندال مربوط به رابطه بین هویت ورزشی و مؤلفه‌های آن با نقش جنسیتی در بازیکنان حرفه‌ای فوتسال استان هرمزگان

متغیر	نقش جنسیتی					
	R ²	نوع رابطه	وجود رابطه	کندال		
				تعداد	معنی داری	
هویت ورزشی	۰/۲۰۹	مستقیم	دارد	۸۱	۰/۰۰۱	۰/۴۵۸
هویت اجتماعی	۰/۱۹۷	مستقیم	دارد	۸۱	۰/۰۱	۰/۴۴۴
هویت شخصی	-	-	ندارد	۸۱	۰/۱۶	۰/۰۶۱
انحصارگرایی	۰/۰۲۶	مستقیم	دارد	۸۱	۰/۰۵	۰/۱۶۴
هیجان پذیری منفی	-	-	ندارد	۸۱	۰/۰۷	۰/۰۳۱

جدول ۴. خلاصه مدل رگرسیون

دوربین واتسون	R2(adj)	R2	R
۲/۱۶	۰/۲۷۳	۰/۲۹۴	۰/۵۴۳

جدول ۵. تحلیل واریانس رگرسیون

مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره F	معنی داری
رگرسیون	۲۰۶۳/۵۲۲	۴	۵۱۵/۸۸۱		
باقیمانده	۴۹۴۷/۷۶۳	۱۲۵	۳۶/۶۵۰	۱۴/۰۷	۰/۰۰۱*
کل	۷۰۱۱/۲۸۶	۱۲۹			

جدول ۲ نشان می‌دهد که توزیع داده‌ها در همه متغیرهای تحت بررسی در سطح ۰,۰۵ اختلاف معنی‌داری با توزیع نظری طبیعی دارد و لذا طبیعی نمی‌باشند. بنابراین برای محاسبات مربوط می‌توان از آمار غیر پارامتریک استفاده شود.

جدول ۲ نشان می‌دهد که توزیع داده‌ها در همه متغیرهای تحت بررسی در سطح ۰,۰۵ اختلاف معنی‌داری با توزیع نظری طبیعی دارد و لذا طبیعی نمی‌باشند. بنابراین برای محاسبات مربوط می‌توان از آمار غیر پارامتریک استفاده شود.

یافته‌های استنباطی

همان‌گونه که جدول ۳ نشان می‌دهد به‌طور کلی بین هویت ورزشی و نقش جنسیتی در بازیکنان حرفه‌ای فوتسال استان هرمزگان رابطه مثبت و معنی‌دار ($t=0/458$, $P<0/001$) وجود دارد. همچنین بین مؤلفه هویت اجتماعی با مقدار ($t=0/444$, $P<0/01$)، انحصارگرایی ($t=0/164$, $P<0/05$)، با نقش جنسیتی رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد، لیکن بین مؤلفه هویت شخصی ($t=0/061$, $P<0/16$) و هیجان‌پذیری منفی ($t=0/031$, $P<0/07$) رابطه معنی‌دار مشاهده نشد. همچنین

با توجه به جدول ۴، نتایج تحلیل نشان داد که، بر اساس مقدار R^2 تعدیل شده ۲۷/۳ درصد از تغییرات واریانس متغیر نقش جنسیتی توسط ابعاد هویت ورزشی (هویت اجتماعی، هویت شخصی، انحصارگرایی و هیجان‌پذیری منفی) تبیین می‌شود.

با توجه به جدول ۵، آزمون رگرسیون نشان داد که میزان واریانس در این مدل معنادار می‌باشد، یعنی متغیرهای پیش بین (هویت اجتماعی، هویت شخصی، انحصارگرایی و هیجان‌پذیری منفی)، می‌توانند تغییر در واریانس نقش جنسیتی را تبیین نمایند ($F=14/07$, $p<0.001$).

جدول ۶. ضرایب رگرسیون

P	t	ضریب غیر استاندارد		متغیرهای پیش‌بین
		ضریب استاندارد Beta	خطای معیار ضریب B	
۰/۰۰۱*	۴/۸۷		۴/۳۶	مقدار ثابت
۰/۰۰۰۱*	۴/۸۹۸	۰/۴۱۳	۰/۱۱۳	هویت اجتماعی
۰/۰۰۰۱*	۳/۵۸۳	۰/۲۷۵	۰/۰۹۶	هویت شخصی
۰/۶۱	۰/۵۰۶	۰/۰۵۰	۰/۱۶۹	انحصارگرایی
۰/۲۲	۱/۲۰۹	۰/۱۱۳	۰/۳۱۶	هیجان‌پذیری منفی

۲۰۰۱؛ کوکارداس و همکاران، ۲۰۰۹؛ مارتین و همکاران، ۱۹۹۵). بنابراین در ورزش به ویژه شناسایی عوامل مؤثر بر هویت ورزشی (هویت جنسیتی) و تأثیر مؤلفه‌های هویت ورزشی بر هویت جنسیتی در زنان و مردان ورزشکار می‌تواند مسیرهای روشن‌تری را در حوزه جامعه‌شناسی معرفی کند که مربیان و تصمیم‌گیران و تصمیم‌سازان در این خصوص بهتر از گذشته به این عوامل توجه داشته باشند و در تحلیل این قشر هویت آفرین برای هر کشور مؤثرتر عمل کنند.

نتایج تحقیق ارتباط مثبت و معنی‌داری بین مؤلفه هویت اجتماعی و انحصارگرایی با نقش جنسیتی را نشان داد که با یافته‌های غلامی، ۱۳۸۹، خالقی، ۱۳۸۹، شجاع، ۱۳۸۷، دریک، ۲۰۱۴، کیچن، ۲۰۰۶ همخوان می‌باشد (غلامی، ۱۳۸۹؛ خالقی، ۱۳۸۹؛ شجاع و همکاران، ۱۳۸۹؛ دریک، ۲۰۱۴؛ کیچن، ۲۰۰۶). هر چه ورزشکار حمایت و تصدیق بیشتری دریافت کند، بیشتر احساس ورزشکار بودن می‌کند و برعکس. هویت اجتماعی در قالب عمل اجتماعی تجسم می‌یابد. چون افراد به طور آگاهانه اهداف خود را دنبال می‌کنند و درصددند چیزی یا کسی باشند یا به نظر آیند تا بتوانند با موفقیت هویت‌های اجتماعی خاصی را به دست آورند. فردی که از هویت اجتماعی بالایی برخوردار باشد، به دلیل تأکید بر دیگران و روابط اجتماعی‌اش با دیگران و برداشت‌های آنها نسبت به خود تمرکز زیادی دارد. در حقیقت از آنجا که هویت اجتماعی به خود در ارتباط با دیگران اشاره دارد، قادر است محبوبیت، شهرت، جذابیت و اعتبار شخص را بازگو کند. از این رو انگیزه ورزشکار را برای تلاش در جهت رقابت طلبی، چیره شدن بر مشکل و دستیابی به پیروزی و در نهایت رسیدن به اهداف خود افزایش می‌دهد.

عامل انحصارگرایی در رسیدن به مرحله‌ای که نقش فرد، دیگر فعالیت‌های خارج از ورزش را در بر می‌گیرد و موجب کاهش تعامل اجتماعی خارج از ورزش می‌شود، کمک می‌کند. عناصری که در بردارنده این عامل هستند، اهمیت ورزش و مقدار زمان صرف شده فرد برای آن را بررسی می‌کنند. در حقیقت انحصارگرایی بالا شرایطی را فراهم می‌کند که فرد به‌عنوان یک شخص متعصب در ورزش ایفای نقش کند. به‌عبارت دیگر

با توجه به جدول ۴ و بر اساس نتایج رگرسیون همزمان، هویت اجتماعی به صورت مثبت تغییر در واریانس نقش جنسیتی را پیش‌بینی می‌کند ($p < 0/01$ و $Beta = 0/413$). هویت شخصی نیز به صورت مثبت تغییر در واریانس نقش جنسیتی را پیش‌بینی می‌کند ($p < 0/01$ و $Beta = 0/275$). اما انحصارگرایی تغییر در نقش جنسیتی را پیش‌بینی نمی‌کند و تغییری در واریانس تبیین شده آن ندارد ($p > 0/05$ و $Beta = 0/050$). همچنین هیجان‌پذیری منفی تغییر در نقش جنسیتی را پیش‌بینی نمی‌کند و تغییری در واریانس تبیین شده آن ندارد ($p > 0/05$ و $Beta = 0/113$).

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه هویت ورزشی و نقش جنسیتی در بازیکنان حرفه‌ای فوتبال استان هرمزگان می‌باشد. در این رابطه نتایج پژوهش نشان داد که هویت ورزشی و نقش‌های جنسیتی در بازیکنان حرفه‌ای فوتبال استان هرمزگان رابطه معناداری وجود دارد. این یافته تحقیق با یافته‌های خیاط (۱۳۹۱)، خالقی (۱۳۸۹)، بورتسا و همکاران (۲۰۱۳)، میلز و کریستین (۲۰۰۹)، همخوان می‌باشد (مایلس و کریستینسن، ۲۰۰۶؛ بورتسا و همکاران، ۲۰۱۳؛ خالقی، ۱۳۸۹؛ خیاط، ۱۳۹۱). در توجیه این یافته می‌توان با توجه به مبانی نظری بیان کرد هویت خود میزان آگاهی فرد در ارتباط با نقش خود به‌عنوان یک ورزشکار است. افراد با هویت بالای ورزشی، ارزش «خود» را بر مبنای عملکرد ورزشی قرار می‌دهند و تمایل به تقویت عزت نفس از طریق هویت ورزشی قوی خود دارند. بنابراین افرادی که دارای هویت بالایی از خود هستند، برای تسلط بر یک تکلیف و رسیدن به اهداف خود تلاش‌های فراوان می‌کنند، حتی اگر مشکلاتی هم بر سر راه آنان باشد، با تلاش و پشتکار خود سعی بر غلبه بر آن می‌کنند تا به موقعیت برتر و عالی دست یابند. از این رو می‌توان گفت هرچه فرد از نقش خود به‌عنوان یک ورزشکار آگاه‌تر باشد، هم حس رقابت طلبی و هم هدف‌گرایی و تمایل به پیروزی در او زیاد خواهد بود. (بوومن و همکاران،

نخبگی رشد می‌کنند. در تمایل به تقویت عزت نفس از طریق هویت ورزشی قوی خود دارند که بعدها در صورت رسیدن ورزشکار به سطوح نخبگی رشد می‌کند. در نتیجه اکثر ورزشکاران بر اساس موفقیت‌شان در ورزش، هویت خود را تقویت می‌کنند. به‌علاوه وضعیت اجتماعی زنان و مردان شاخص مهم برای ورزش است. در میان قشرهای میانی که فهم برابرطلبانه از جنسیت قوی‌تر است. زنان تقریباً به اندازه مردان در فعالیت‌های ورزشی شرکت می‌کنند. تقسیم کار خاص جنسیتی و تعیین نقش‌ها در قشرهای پایین جامعه به نحوی گسترده در ورزش بازتاب دارد. از دیدگاه ورزش حرفه‌ای با توجه به اینکه نوع ورزش کنونی در جهان و همچنین در ایران، بر مبنای دیدگاه مردانه و پدرسالاری تعریف شده است و نوع بازی برد و باخت در میدان‌های ورزشی برگرفته از خواسته‌های تبعیض‌آمیز جنسیتی است که نیروی بیشتر و قهرمانی و برد و باخت را مدنظر دارد. ورزشکاران و مربیان متقاضی کسب مقام‌های بالاتر و افزایش هویت ورزشی و تقویت آن باید دیدگاه‌های مربوط به هویت جنسیتی و صفات‌های آن را در زنان و مردان ورزشکار تقویت کنند.

ورزشکارانی که نقش خود را به عنوان ورزشکار مهم معرفی می‌کنند، احساس می‌کنند که ورزش مهم‌تر از سایر فعالیت‌های روزمره زندگی است.

در قسمت دیگر یافته‌های تحقیق نشان داد که بین هیجان-پذیری منفی و نقش جنسیتی رابطه معناداری وجود ندارد که با یافته‌های پریوس و همکارن (۲۰۱۲)، هورتن و ماک (۲۰۱۰)، کیچن (۲۰۰۶) همخوان می‌باشد (کیچن، ۲۰۰۶؛ هارتون، ۲۰۱۰). در کل هیجان‌پذیری یک ویژگی فردی است که سبب می‌شود افراد در موقعیت‌های مشابه، واکنش‌های عاطفی و احساسی متفاوت از خود نشان دهند (گرای، ۱۹۸۱)، هیجان-پذیری را می‌توان میزان انعطاف و یا تحمل هیجانی و عاطفی در برابر رویدادهای پیش آمده دانست که بخشی از آن ذاتی و ناشی از خصوصیات توارثی و بخشی دیگر حاصل معرفت‌پذیری و تجربیات شخصی است (کلارک و واتسون، ۱۹۹۱). در ورزش و با توجه به نقش جنسیتی این میزان انعطاف‌پذیری می‌تواند قابل تغییر باشد.

در مجموع با توجه به یافته‌های این پژوهش و تحلیل‌های سایر تحقیقات مرتبط می‌توان گفت که افراد با هویت ورزشی بالا، ارزش خود را بر مبنای عملکرد ورزشی قرار داده و به سطوح

REFERENCES

- Bowman, M, Flower, N, Machuga, J and et al. (2001). "Motivations differences between group and individual athletic teams participation in intercollegiate and intramural sport". *Journal of sport and exercise psychology*, 23. p: 26.
- Boyle, B. A & Magnusson, P. (2007). "Social identity and brand equity formation: A comparative study of collegiate sports fan". *Journal of Sport Management*, Volume 21, 497-520
- Brewer, B.W, Shelby, C.L., Linder, D.E. & Petitpas, A.J. (1999). "Distancing oneself from a poor season: Divestment of athletic identity". *Journal of Personal and Interpersonal Loss*, 4: 149-162.
- Brewer, B.W.; Van Raalte, J.L. & Linder, D.E. (1993). "Athletic identity: Hercules' muscles or Achilles heel"? *International Journal of Sport Psychology*, 24, 237-254.
- Burnsa G.N, Jasinskib D. Dunne S.C, Fletcher D. (2013). Athlete identity and athlete satisfaction, The nonconformity of exclusivity, Personality and Individual Differences, 52(3):280-284.
- Cabrita, TM., Rosado, AB., Leite, TO., Serpa, SO., & Sousa, PM. (2014). "The Relationship Between Athletic Identity and Career Decisions in Athletes", *Journal of Applied Sport Psychology*, Taylor & Francis, 26(4).pp: 471-481.
- Callero, P. L. (1985). "Role-identity salience". *Social Psychology Quarterly*, 48, 203-215.
- Cieslak, T. J. (2004). Describing and measuring the athletic identity construct: Scale development and validation, The Ohio State University.
- Clark, L. A., and Watson, D. (1991), General Affective Dispositions in Physical- and Psychological Health", In C. Synder, and D. R. Forsyth (Eds.), *Handbook of Social and Clinical Psychology* (pp. 221_245), New York, Ny: Permagon Press.
- Curry, T.J. & Parr, R. (1988). "Comparing commitment to sport and religion at a Christian college". *Sociology of Sport Journal*, 5, 369-377.
- Curry, T.J. & Weaner, J.S. (1987). "Sport identity salience, commitment, and the involvement of self in role: Measurement issues". *Sociology of Sport Journal*, 4, 280-288.
- Daniels, E.A., Sincharoen, S., Leaper, C. (2005). "Sport orientation and athletic identity among adolescent girls and boys". *Journal of Sport Behavior*, 28(4): 315-332.

- Derick JW. (2014). "An examination of athletic identity, sport commitment, time in sport, social support, life satisfaction, and holistic wellness in college student athletes", *Dissertation Abstracts International Section A: Humanities and Social Sciences*, 68(7-A): 28-34.
- Fooladian, J.; Sohrabi, Mahdi; Attarzadeh Hosseini, Sayed Reza and Persian, Alireza (2009). The Relation Between Athletic Participation and Sports Attitudes Students, No. 7, Successive 48, pp. 29-39.
- Gholami, Zahra (1389). "Comparison of sport identity and the gender role of female athletes participating in the first Iranian student tournament in futsal, basketball, handball and volleyball." Master's Thesis, Azad University of Mashhad.
- Golbahar, Ali (1388). The Relationship Between Educational Leadership Behaviors and Athletic Identity in Selected Volleyball Teams in North Khorasan Province, Baccalaureate Master Degree in Physical Education and Sport Sciences, Birjand University of Physical Education, pp. 65-14
- Gray, J. A. (1981), A Critique of Eysenck's Theory of Personality, In H. J. Eysenck (Ed.), *A Model for Personality*, Berlin: Springer-Verlag.
- Horton, R.S., Mack, D. (2010). Athletic identity in marathon runners: Functional focus or dysfunctional commitment? *Journal of Sport Behavior*, 23(2). 478.
- Issue 4, October, pp: 497-520.
- Khaleghi, Maryam (1389), "Comparison of Gender Role (Masculinity / Femininity) and Fidelity among Fulcillists and Volleybees". Master's Thesis, Azad University of Mashhad.
- Kitchen, E.N. (2006). The negotiation of gender and athleticism by women athletes. Master of Arts, College of Arts and Sciences, Georgia State University.
- Kokaridas D, Perkos S, Harbalis T, and Koltsidas E. (2009). "Sport orientation and athletiidentity of greek wheelchair basketball players". *Perceptual and Motor Skills*, 109. Pp: 887-898.
- Martin, Jeffrey J.; Adams-Mushett, Carol; Smith, Kari L. (1995). "Athletic identity and sport orientation of adolescent swimmers with disabilities", *Adapted Physical ActivityQuarterly*, 12(2). pp: 113-123.
- Mills, A.L., Christensen S.A. (2006). "Athletic identity and its relationship to sport participation levels". *Journal of Science and Medicine in Sport*, 9(6): 472-
- Shaji, Reza, Sohrabi, Mehdi, Fooladian, Javad, (1389). "Determining the hierarchy of identity among the players of national handball teams of Iran and its relationship with sport identity, age and championship history". *Olympics*, pp. 50, 113-124.
- Stephan, Y.; Brewer, B.W. (2007). "Perceived Determinants of Identification with the Athlete Role among Elite Competitors". *Journal of Applied Sport Psychology*, 19: 67-79.
- Stryker, S. & Burke, P.J. (2000). "The past, present, and future of an identity theory". *Social PsychologyQuarterly*, 63(4), 284-297.
- The tailor, Behnaz (1391). "The study of sport identity and gender role in elite futsal players of the country", *Sport Management*, No. 2, pp. 65-79.
- Yue, H.L. & Andersen, J (2008). "Validation of the athletic identity measurement scale with a Hong Kong sample". *IJSEP*, 6, 176-188.